

Čís. 303.

Ujednané, knihovně však nevložené úroky nelze přikázati z nejvyššího podání.

(Rozh. ze dne 25. října 1919, R I 401/19.)

K rozpočtu tržové ceny za nemovitost, tvořící zvláštní úpadkovou podstatu, jak docílena byla prodejem z volné ruky, přihlásili věřitelé A. a B. mimo zaknihované jistiny ještě 6 proc. úroky za tři roky ode dne prodeje nazpět počítajíc, ač při pohledávce A-ovi vloženo bylo zástavní právo pouze pro $4\frac{3}{4}$ proc. úroky a při pohledávce B-ově zástavní právo pro úroky vůbec nebylo vloženo. Tento nárok opodstatňovali řečení věřitelé tím, že ujednáno bylo úrokování 6 proc. Správce úpadkové podstaty připustil sice, že takováto úmluva se stala, vznesl však nicméně odpor proti přikázání dalších $1\frac{1}{4}$ proc. úroků A-ovi, pokud se týče 6 proc. úroků B-ovi, poněvadž v tomto směru nejsou úrokové nároky kryty právem zástavním. Konkursní komisař přiznal požadované úroky s poukazem k § 216 poslední odstavec ex. ř. a § 17 knih. zákona. Rekursní soud schválil stanovisko konkursního komisaře.

Nejvyšší soud rozhodl ve smyslu odporu správce úpadkové podstaty.

Důvody:

Rozvrh výtěžku docíleného za nemovitosti, má se vedle § 49 konk. ř. provést podle zásad exekučního řádu. Při rozvrhu nejvyššího podání docházejí však knihovní věřitelé vedle předpisu § 216 čís. 4 ex. ř. uspokojení ohledně svých pohledávek jen potud, pokud jsou tyto na vydražených nemovitostech zástavním právem zajištěny. Zástavního práva na nemovitosti nabývá se vedle ustanovení § 451 obč. zák. vkladem pohledávky do knih. Titul k němu — v daném případě smlouva — poskytuje věřiteli toliko osobní právo, nikoli však právo věcné, t. j. právo požadovati zaplacení z věci samé. Vyskytují se ovšem v teorii i v praxi názory, že úroky z pohledávky zástavním právem na nemovitosti zajištěné, byly-li smlouveny, nebo jsou-li po zákonu při dospělosti pohledávky odůvodněny, jako její akcesorium sdílejí její osud, a že proto zástavní právo, pro pohledávku na nemovitosti nabyté, vztahuje se i na ně. Leč názor tento, opírající se o ustanovení § 17 knih. zák., nelze schváliti, ježto spočívá na jeho mylném výkladě a odporuje zřejmému ustanovení § 14 knih. zák. Ustanovujeť přece tento § 14 knih. zák. výslovně, že při pohledávce zúročitelné musí do knihy pozemkové zapsána býti i míra úroková (výše úroků). Tohoto ustanovení nebylo by třeba, kdyby úroky samy sebou, byly-li smlouveny nebo dospěla-li pohledávka a stala-li se tím zúročitelnou, požívaly již eo ipso s jejím vkladem zástavního práva. Ustanovení § 17 knih. zák. a § 216 poslední odstavec ex. ř. nikterak nesvědčí pro shora uvedený, mylný názor, neboť tyto dle svého doslovu mluví toliko o pořadí úroků a chtějí normovati toto pořadí jejich v poměru ke kapitálu, pokud ovšem práva zástavního požívají. Otázka však, zda-li ho požívají, zde rozřešena není, poněvadž spadá do oboru hmotného práva o nabývání práva zástavního, kteréž podle předpisu § 451

obč. zák. a § 14 knih. zák. tomu svědčí, že jen vtěleným úrokům právo zástavní přísluší. Že tento názor jest správným, tomu nasvědčuje i předpis § 217 čís. 2 ex. ř., který přece výslovně stanoví, že není-li rozdělovaná podstata plněním toho, co stanoveno bylo v § 216 ex. ř., ještě vyčerpána, obdrží z ní úhrady i smluvené neb zákonné úroky z knihovních pohledávek, pořadí kapitálu nepožívající, pokud mají právo zástavní, t. j. buď vtěleny jsou nebo zákonného zástavního práva požívají, kteréžto obmezující ustanovení by nemělo důvodu, kdyby úroky jako příslušenství sdílely s pohledávkou knihovní i jejího práva zástavního. Konečně mluví proti názoru nižších stolic také platný systém veřejných knih, jehož základní zásady publicity a speciality, neméně i bezpečnost reálního úvěru, byly by nebezpečně zviklány, kdyby upuštěno bylo od požadavku v § 14 knih. zák. přesně vytknutého, že musí býti úroky vloženy a to s přesně udanou mírou jejich, by byly nadány zástavním právem, knihovní pohledávce příslušejícím.

Čís. 304.

Z toho, že strany byly v obchodním spojení a že jednotně bylo upomínáno o úhrnný peníz všech jednotlivých pohledaností, neplatí ještě, že tyto pohledanosti jsou jednotnou pohledávkou, rovnající se kontokorentní pohledaností.

(Rozh. ze dne 25. října 1919, R I 419/19.)

Firma B. byla v obchodním spojení s firmou C., odebírajíc od ní zboží. Jednotlivé dodávky byly jednotlivě a zvlášť fakturovány, fakturu opatřila firma C. pokaždé ihned doložkou o postupu fakturované ceny na banku A. a zaslala jí fakturu. Tak stalo se i ohledně dvou faktur, z nichž jedna zněla na 605 K 63 h, druhá na 834 K. O vyrovnaní těchto a jiných ještě fakturovaných cen, úhrnem 3447 K 16 h, koncem roku 1918 byla firma B. tímž dopisem upomenuta. Poněvadž shora řečené dva fakturované obnosy zůstaly nezapraveny, podala banka A. na firmu B. u okresního soudu dvě samostatné žaloby, jednu na 605 K 63 h, druhou na 834 K. Okresní soud spojil oba spory k jednotnému projednávání. Žalovaná firma vznesla včas námitku věcné nepřislušnosti, odůvodňující ji tím, že obě pohledávky, pocházejíce z téhož obchodního spojení a byvše jednotně upomínány, jsou v pravdě touž pohledávkou, kterou však, ana 1000 K převyšuje, nutno uplatňovati na sborovém soudě první stolice. Procesní soud námitku zavrhl, poněvadž jde o pohledávky, jež povstavše v různý čas, jsou jedna každá pohledávkou samostatnou. Rekursní soud námitce vyhověl, uváživ, že pohledávky vznikly sice v různé době, že však v uzávěrce koncem roku 1918 pozbyly samostatnosti, stavše se součástí jednotné pohledanosti, pročež jest nepřipustno, by tato jednotná pohledanost tříštěna byla na dílce a touto cestou věc vylučována byla z druhové příslušnosti sborového soudu, kam dle své podstaty náleží.

Nejvyšší soud obnovil usnesení první stolice.